

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 12854

MAYSELELKH FUN
FARSHEYDENE FELKER

*The original of this title comes from the permanent collection of the
YIVO Institute for Jewish Research, New York, NY*

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

מלך שמואל
המלך

פון
פאראשיידענע
פאקטער

יידישע שול אין מעקסיקע • 1961

מעשה לעד

פזן

פארשידענע פעלקער

ייִדישע שול אין מענטשמע

1961

דאס ביכל איז ארויסגעגעבן דורך דעם

מוסטער - פארבראנד

בײַ דער ײִדישער שול אין מעקסיקע,

צום יערלעכן חודש פון בוך, 1961.

* * *

די ארויסגעבער דריקן אויס א דאנק דעם פריינד

ליפע לעהרער,

רעדאקטאר פון „קינדער-זשורנאל“ אין ניו-יארק.

פאר דער פריינדלעכער דערלויבעניש איבערצוזורוקן

די מיטשהלעך פאר דעם דאזיקן ביכל.

* * *

אָפּקלייב, טעכנישע רעדאַקציע און שער-בלעטל

פון שאול פערדמאן

אילוסטראַציעס פון קארלאַט פעינאָדאַר

אז אויסטראליש בערעלע

אמאל איז געווען א פארטער. געוואוינט האט ער
טיף אין די אויסטראלישע וועלדער. דארט האט ער
געהאט א גרויס שטיק לאנד און פיל שאף און דינ-
דער. ער האט געהאט א ווייב און א סך קינדער.

אין זון מיטן נאמען ביל האט זייער ליב געהאט
דעם וואלד. נאגץ פרי, ווי ער פלעגט נאך דעהערן
די געלעכטערס פון די אויסטראליער לאבעדיקע
פייגל מיטן נאמען „קוקיבוא“, פלעגט ער נאלד זיך
אנטאן אז אוועקלויפן אין וואלד, פארדייטן דאס קע-
פעלע צו די ביימער, זיך צוקוקן און זיך איינהערן
ווי אזוי די „קוקיבואס“ זיצן אויף די צווייגן פון די
ביימער מיט פארדיסענע קעפלעך צום הימל און
לאכן אזוי הילטיק, אזוי הארציג, ווי זיי וואלטן גע-
וואלט, אז דער הימל זאל זיי הערן.

ווען די „קוקיבואס“ פלעגן אויפהערן צו לאכן,
פלעגט זיך ביל צוהערן צו די גלעקל-פייגל, וואס
זייער געזאנג איז פונקט ווי א קליין גלעקל וואלט
געקלונגען; אדער זיך צוהערן צו די מעקל-פייגל,
וואס זייער געזאנג איז ווי פון א קלארנעט.

ביל האט אויך ליב געהאט די בערעלעך און
וואלד, באזונדערס די מושער פון די בערעלעך. צו
איר האט ער זיך זייער ליב געהאט צוקוקן, ווי אזוי
זי פראגט אויף איר רופן איין קינד אדער מער קינד-
דער-בערעלעך; און ווי די גאר קלייניקע בערע-
לעך, ווי נאך וואס געבוירענע הינטעלעך, ליגן אויפן

ווייכן האריקן רוקן פון זייער מאמען; ווי זיי האלטן
זיך שטארק צו מיט די פיסעלעך, כדי זיי זאלן נישט
אראפפאלן, בעת די מוטער-בערעלע קריכט אויף
די ביימער און צווייגן ביים זוכן עסן.

און עסן — עסן די אויסטראלישע בערעלעך די
בלעטער פון די ביימער. די אויסטראלישע זיינען נאך
אנדערש ווי די בערעלעך פון אנדערע טיילן פון דער
וועלט. אומעסום עסן בערן פלייש און זיינען געפער-
לעך און בלוטרושטיק אבער נישט אזוי זיינען די
אויסטראלישע בערעלעך. זיי זיינען קליין ווי כינע-
זישע הינטעלעך, זיינען גוטינקע, עסן נישט קיין שום
לעבעדיקע זאך און דערנערן זיך בלויז מיט די בלע-
טעלעך פון די ביימער. די אויסטראלישע בערעלעך
טשעפען קיינעם נישט, און אז מען טשעפעט זיי,
הייבן זיי אן וויינען, פונקט ווי א קליין קינד וואלט
געוויינט.

און ביל האט טאקע ליב געהאט צו הערן ווי אזוי
די בערעלעך וויינען. פלעגט ביל נעמען א שטעקע-
לע און צוגיין צו א בים, וואו עס איז געזעסן א בע-
רעלע נאך מיט א קינד-בערעלע אויפן רוקן און
האבן ווי שטענדיק רואיק און פרידלעך געקייט די
בלעטעלעך פון די צווייגן. זיי האבן נישט געזען, וואס
ביל קלייבט זיך דא טאן. און פלוצלונג פלעגט ביל
נעמען מאכן קולות און מיטן שטעקעלע קלאפן אין
בוים. צעשראקענע -- פלעגן די בערעלעך זיך צעוויי-
נען מיט א קינדעריש געוויין.

ביל פלעגט זיך הארציק צעלאבן און עס האט אים
שמאדק הנאה געטאן, וואס ער שרעקט זיי איבער,
אבער געטשעפעט האט ביל זיי קיין מאל נישט. ער
האט זיי זייער ליב געהאט אט די קליינינקע גוטע,
שיינע בערעלעך.

אין מאל, אזוי זיך רייצנדיק מיט די בערעלעך,
איז אים געקומען א געדאנק אין קאפ, אז ער וועט

גאָר צונעמען אַ קליין בערעלע פון דער מוטער בע-
 רעלע און עס ברענגען צו זיך אַ היים. ער וועט עס
 אויפהאָרעווען און מיט דעם זיך שפּילן. און אזוי
 האָט ער מאַקע געטאָן. איין מאָל, ווען ער האָט גע-
 זען אַ מוטער-בערעלע האַלטנדיק אַרף איר הוקן אַ
 בערעלע און זי איז געווען פאַרטאָן אין קייען ב.
 טעלעך אויפן בוים, איז ביל שטילינקערהייט אַרױפ-
 געקראָבן און אַראָפּגעכאַפּט דאָס בערעלע פון דער
 מוטערס הוקן. די מוטער און קינד האָבן גענומען
 וויינען. אָבער ביל האָט זיך צו זייער געווייזן ניט צו-
 געהערט און שנעל מיטן בערעלע אַנטלאָפן אַהיים.
 ער האָט זיך זייער געפּרייט, וואָס ער האָט איצט אַ
 קליין בערעלע און ער וועט זיך מיט אים קענען
 שפּילן.

ביל האָט אויך ליב געהאַט הינטעלעך, און ביי
 זיי אויפן לאַנד זיינען געווען אַלערליי הונט. איין הונט
 האָט מיט אַ קורצער צייט צוהיך געבוירן אַ סך קליין-
 גע הינטעלעך, טייל ברדינע און טייל גראַע. די גראַע
 הינטעלעך האָבן אויסגעקוקט פונקט ווי דאָס קליין-
 געניקע גראַע בערעלע. און ביל האָט דאָס בערעלע
 אַרױנגעשטעלט צווישן די קליינע הינטעלעך.

אָבער די קליינע הינטעלעך זיינען געווען
 שטיפּערדיג און געקראָבן איינער אויפן אַנדערן.
 כלומרטט געביסן זיך און געבילט. דאָס קליינע בע-
 רעלע האָט געבענקט גאָר זיין מאַמען און ער האָט
 זיך אויך געשטראָבן פאַר די שטיפּערדיגע הינטעלעך.
 און זיי האָבן זיך מיט אים גענומען שפּילן, כלומרטט
 בייסן און קושן. דאָס בערעלע האָט געוויינט. גע-
 פּראַוואַנט אַוועקקריכן פון זיי, אָבער זיי זיינען געווען
 פלינקער פון אים און פלעגן אים דערטאַפן און זיך
 הייבן, בילן, שפּילן מיט אים. און דאָס בערעלע
 פלעגט וויינען.

די מאַמע-הונט האָט דערהערט אַ געווייזן צווישן

אידע הינטעלעך, איז זי צוגעגאנגען און משיקאזע
 געקוקט אויף דעם מאדנעם הינטעלע, וואס זי האט.
 עס וויינט גאר עפעס. זי האט זיך אדעקגעלייגט
 אויף דער ערד לעבן בערעלע, און אלע הינטעלעך
 האבן תיבה גענומען ווייגן, אבער נישט דאס בערעלע.
 די מוטער-הינט האט אים אנגעקוקט, גענומען מיר-
 קען, בילד און מיט דעם רעכטן פאדערשטן פוס פא-
 מעלעך געגעבן דעם בערעלע א ריד און זיך צוגע-
 קוקט, אזוי ווי זיך געהווישט: וואס איז דאס? איז
 דאס אדם א הינטעלעך? פארוואס וויינט עס נישט?
 פארוואס בילט עס נישט, ווי אלע אידע קינדער הי-
 טעלעך, גאר עס וויינט גאר? און וואס מערער זי
 האט געבילט, אלץ מער האט זיך דאס בערעלע גע-
 טראקט און געוויינט.

מען וויינען פארביבער. די הינטעלעך האבן זיך
 שוין געהאט צוגעוואוינט צום בערעלע, און דאס בע-
 רעלע צו די הינטעלעך. דאס בערעלע האט שוין
 מער נישט געוויינט. בעת די הינטעלעך פלעגן זיך מיט
 אים שפילן. אפילו ווען די הינטעלעך פלעגן לויפן
 און בילדן, פלעגט זיי שוין דאס בערעלע נאכלויפן
 פאזאליע, זיך ווינגדיק אויף די בערישע פיסלעך.
 ווען בילד פלעגט דאס דערווען, פלעגט ער זיך פרייען
 און גאר אנקוועלן פון קלייניקן בערעלע און זיך אויך
 מיט אים שפילן.

ווען דאס בערעלע איז געווארן גרעסער, האט בילד
 געטראכט: מען דארף גאר מאכן א קליין וועגעלע
 און איינשפאנען דאס בערעלע אין וועגעלע. ער וועט
 זיך אריינזעצן אין וועגעלע, און דאס בערעלע וועט
 אים פירן, וואו גאר ער וועט אליין וועלן.

האט בילד באלד געמאכט א קלייניק וועגעלע
 און גענומען דעם בערעלע איינשפאנען. אבער דאס
 בערעלע האט נישט געוואלט גיין אין שפאן. עס האט
 פראטעסטירט, געווארפן מיט די הינטערשטע פיס-

לעד, געשאקלט מיטן קעפל, ווי איינער זאגט: איד
ויל גיט גיין אין שפאן, לאז מיר זיין פריי, איד וויל
גיט שלעפן דיר מיטן וועגעלע!

אבער ביל האט זיך איינגעשפארט און געטראכט,
אז דאס בעדעלע מוז אים שלעפן. האט ער געמאכט
א בייטש און גענומען מיט אים שטייסן דאס בע-
דעלע. דאס בעדעלע האט דערפילט דעם ווייטיק,
האט עס געוויינט און גענומען לויפן, און ביל האט
זיך געפרייט: ער האט געזוואונגען דאס בעדעלע
אין צו שלעפן.

און אט אזוי האט ביל זיך געשפילט: יעדן און
דער פרי פלעגט ער איינשפאנען דאס בעדעלע אין
וועגעלע, אז ער זאל אים פירן, וואו נאר ער האט
געוואלט. אבער יעדן מאל פלעגט דאס בעדעלע
פראטעסטירן אויף זיין שטייגער, זיך גיט לאזן שפא-
נען, ווארפן מיט די הונטערשטע פיסלעך און הייזען
מיטן קאפ.

אין מאל זעט ביל אין וועגעלע, פרייט זיך און
לאכט און פרייבט דאס בעדעלע, אז ער זאל שניצל
לויפן אין וואלד. אבער עס כאן שניצל נישט לויפן.
עס איז אים שווער, זייער שווער. עס שטעלט זיך אלע
וויילע זיך אפרוען, אבער ביל לאזט אים זיך נישט
אפשטעלן אפילו, גיט אים אלע וויילע א שטיין מיט
דער בייטש, און דאס בעדעלע מוז לויפן. פלוצלונג,
אזוי ווי ביל האלט אים אין שטייסן. נעמט דאס בע-
דעלע און גיט מיט אלע כוחות א לויף צו צו א בוים
און הייבט אן קלעמערן ארויף מיטן וועגעלע, און
ביל פאלט ארויס פון וועגעלע און צעקלאפט זיך.

פון גרויס ווייטיק וויינט ער זיך שטארק פונאן-
דער און ער זעט מיט שרעק און פארוואונדערונג,
וואס דאס בעדעלע האט אים אזוי אפגעטאן. ער האט
זיך נאר גיט געריכט אויף דעם. ער קוקט, ווי דאס

בעדעלע דראפט זיך אויפן בוים אלץ העכער אין
העכער מיט זיין וועגעלע.

דאס בעדעלע שטעלט זיך אלע וויילע אפ, כאפט
א סוק אויף בילן. ווי ער וואלט זאגן: — אהא! גוט,
איך האב דך באשטראפט. דך געמאכט וויינען. ווי
דו האסט מיך געמאכט וויינען יעדן טאג. וועסט מיך
מער ניט פייניקן, דו שלעכט ייגעלע, איך בין איצט
העכער פון דיר.

אזוי ווי דאס בעדעלע קלעמערט אזוי אויפן בוים,
דערפילט ער, אז עפעס שטיקט אים. ער קען שוין
העכער נישט קלעמערן. די שמדיק האבן זיך פאר-
פלאנטערט אין די צווייגן פון בוים, און עס שטיקט
אים. דאס בעדעלע האט גענומען וויינען. און תיבה
האבן דערהערט אנדערע בעדעלעך פון וואלד אין
זיי זיינען געקומען צו לויפן. זיי גיבן א סוק, ווי עפעס
א זאך שטיקט זייערס א בעדעלע ביים האלד. זיי-
נען זיי באלד אים געקומען צו הילף, גענומען בייסן
די שמדיק. וואס האבן געשטיקט זייער חבר בעדע-
לע, און האבן אזוי לאנג געביסן די שמדיק, ביז די
שמדיק מיטן וועגעלע זיינען אראפגעפאלן אויף דער
ערד. דאס וועגעלע האט זיך צעבראכן אויף פינף
פיצלעך. און דאס בעדעלע איז געווארן פריי. ווי אלע
חברים בעדעלעך אין וואלד.

א שטורעמדיקע נאכט

די נאכט איז געווען א פינצטערע. א בייזער הארבסטטיקער רעגן האט געשמיסן, און א רויזער ווינט האט זיך געיאגט איבערן האדסאן. דער טייד איז גע-ווען צעשטודעמט, גרויכע כוואליעס, ווי וועלף, הא-בן זיך געווארפן איינע איבער די אנדערע, געוואלט איינשלינגען איינע די אנדערע.

דער קליינער דאָק, וואָס איז געלעגן עטלעכע מייל פון ניו-יאָרק, איז איצט געווען איינגעוויקלט אין פינצטערניש. די כוואליעס האָבן געוואָרפן די-דורכ-געפּוילטע ברעמער און געריסן די גרינע מאַכיקע שטריק, וואָס זענען געווען צוגעקניפט צו די דאָק-כלופּעס. דאָס קליינע שטיבל, וואָס איז געשטאנען האָרט ביים דאָק, איז געווען ווי אַ קינדער-שפּילעכל ביים ווינט: ס'ע האָט זיך געדאַכט, אַז אַט-באַלד רייסט ער עס אָפּ פון דער ערד און פּראַגט עס אַוועק אַי-בער די צעשוימטע וואַסערן פינעם האַדסאָן.

אין שטיבל אין דער צוועלפּיאָריקער דזשאַני גע-ווען אליין. דער טאַטע איז אַריבערגעפּאַרן דעם האָד-סאָן אויף יענער זייט, און דזשאַני האָט אויף אים געוואָרט. ס'איז געוואָרן שפעט, און דזשאַני האָט דערפּילט, אַז ס'איז אומהיימלעך צו זיין איצטער דאָ איינער אליין אין דעם פּאַרוואַרפענעם שטיבל. פאַר קיין שטודעס האָט דזשאַני קיין מורא נישט געהאַט, וואָרעם ער איז אויסגעוואַקסן ביים וואַסער, אַבער פאַרט האָט ער דערפּילט אַ באַהאַלטענע אומדן,

וואס איז געוואקסן אין אים און שטארקער, וואס
שפעטער האט געוואלט.

וואו איז דער פאטער און שפעט? דו שאגני האט
געוואוסט, אז דער פאטער האט זיך אריבערגעשיפט
דעם הארשטן אין א קליין הילפעדיגן שיפל. פארוואס
איז דאס וואסער געווען שטיל, די זון האט ניס פאר-
נין באצאלן דעם טיך מיט דווייטן שייף אז דער פא-
טער ווען ער האט זיך דערווייטערט פון ברעג, האט
אויסגעקוקט, ווי ער וואלט געטראגן א פייערדיקע
קרוין און קאפ. שפעטער האט זיך דאס וועטער
שאדן געביטן, אז אעט בוטעוועט דער שטודעס
אבערן גאנצן הארשטן.

דו שאגני איז געווארן נאך מער אומזאליק ווען אים
האט זיך געדאכט, אז ער הערט א געשרי פון דרויסן.
ער האט אנגעטאן די לאנגע שטיוול, דעם שווערן
דענמארקער און דאס היפל. ער האט אנגעזעהן דאס
ליכט אין לאסטערן און איז ארויסגעגאנגען אין דרו-
סן. די פינעטערניש האט אים אדומגעלאפט, דער
ווינט האט אים געשטימט דעם דעגן אין פנים און
דעם לאסטערן האט ער קיים געקאנט אינהאלטן
אין די הענט. דו שאגני האט זיך צום אנהייב א וואקל
געטאן, אבער ער האט אנגעשטייפט זיינע גלידער
און ארויסגעשטעלט קעגן ווינט זיך קנדעדישע
ברוסט. ער האט אויפגעהויבן דעם לאסטערן און
אינגעקוקט זיך אין דער פינעטערניש. שום אנהייב
האט ער גארנישט געווען, דער גאנצע ברעג איז גע-
ווען ווי פארגאסן מיט שוים. נאך ביסלעכווייז האט
ער זיך צוגעוואוינט צום דרויסן, דאס שוואנע לאט-
טערן ליכט האט אים באארנטן דעם ארום, און ער
האט דערזען ווי אין מיטן טיך ווארפט זיך א שיפל
אויף די בודאליעס.

וואס טוט מען? דו שאגני האט געפילט, ווי א שוי-
דער נעמט אים דורך דאס לאנגע לייב. ער האט אן-

געוויבן צו שרייען: „טאטע! טאטע!“ אבער דער
זינט דאס פארטראגן דאס געשריי זינט אין דער
פארקערטער זייט. דזשאני איז ארומגעלאפן איבערן
קליינעם דאך און האט נישט געוואוסט וואס צו טאן.
די ברעטער האבן געסקריפעט אונטער אים, און עס-
לעכע מאל האט ער זיך אויסגעגליטשט און איז גע-
פאלן.

פלוצעם האט ער דערזען א שיפל, וואס איז גע-
ווען צוגעבונדן צום דאך. אים איז קלאר געווארן, אז
ער דארף זיך ארויסלאזן אויפן טייד צו דאסעווען
דעם טאטן. ער האט נישט געמאכט איה קיין איין
מינוט, אז ער איז דאך א יונג קינד, אז ער וועט ניש
קאנען פירן דאס שיפל אויפן צעשטודעמטן טייד.
געוואוסט האט ער נאך, אז זיין טאטע איז אין מיטן
פון די בייזע כוואליעס, אז דאס שיפל זינט ווערט
געשליידערט, און דאס לעבן זינט איז אין גרויס
געפאר.

דזשאניס הענט זענען געווען נאס און הויכע-
פרוידן, און ער האט א לאנגע צייט געפארעט זיך
ביים שמדיק, ביז ער האט געקאנט אפגיין דאס
שיפל. אבער ווי-נאך דער שמדיק האט נאכגעלאזט,
האט זיך דאס שיפל ארויסגעריסן פון דזשאניס הענט,
און די כוואליעס האבן עס אוועקגעשלעפט פון ברעג.
א סעקונדע איז דזשאני געבליבן פארלוירן, אבער
באלד איז ער אריינגעשפרונגען אין וואסער און האט
זיך געלאזט נאכשווימען נאך דעם שיפל. די כווא-
ליעס האבן אים געשליידערט, אבער ער האט זיך
געראלטן פון אויבן, ווייל ער איז געווען א גוטער
שווימער. שפאן נאך שפאן האט ער אריינגעכאפט
דעם טייד. עסלעכע מאל איז ער שוין געווען ביים
שיפל, נאך דאס וואסער האט אים צוריקגעשליי-
דערט, ביז ער האט זיך אנגעכאפט ביי דער נאז פון
נעם שיפל און האט עס שוין נישט אפגעלאזט.

איידער דזשאני האט אריינגעקלעטערט אין שיפל,
האט ער זיך עטלעכע מאל איבערגעקערט, אבער
ווען ער איז געווען אינעווייניק, האט ער מיט זיכע-
רע הענט גענומען די הודערס און אנגעהויבן שניידן
דאס וואסער.

דאס הארץ האט זיך אים געהויבן פון דער אנגע-
שטרענגטער ארבעט. ער האט געפילט, אז די מוס-
קלון ווערן אלץ מער און מער אנגעצויגן, אז באלד
וועלן זיי פלאצן. ווי לאנג ער האט אזוי געפירט א
קאמף מיט די כוואליעס, האט דזשאני נישט גע-
וואסט, ביז ער איז געווארן אויסגעשטעפט, די דו-
דערס זיינען אים ארויסגעפאלן פון די הענט, און ער
איז געבליבן ליגן אויפן דעק פון שיפל.

פאר די אויגן האבן זיך אים געווארפן כוואליעס,
שיפלעך האבן זיך געהויבן אין דער הייד און זענען
געפאלן אין דער טיפעניש פון טייד. דער מאמע
האט ארויסגעשטעקט דעם קאפ פון די כוואליעס
און האט געשריגן צו אים: „ראטעווע!“... דערנאך איז
דזשאני אריינגעפאלן אין א טיפן שווערן שלאג...

ווען ער האט געעפנט די אויגן, איז געווען טאג.
דער טייד איז געווען רואיק, דאס וואסער האט אויס-
געקוקט, ווי סע וואלט גאר קיין מאל נישט געשטן-
דעמם. דזשאני איז אויפגעשפרונגען און האט זיך
באלד דערמאנט, וואס מיט אים איז פארגעקומען
ביינאכט. ער האט געזוכט דאס שיפל אויפן טייד און
האט עס נישט געווען. מסתמא איז דער מאמע ער-
געץ פארטראגן געווארן, אלער די כוואליעס האבן
אים גאר איינגעשלונגען...

— מאמע! מאמע! — האט זיך פון דזשאני ברוסט
ארויסגעריסן א געשרי.

גאר פלוצעם האט ער דערזען א שיפל צושווי-
מען פון דער אנדערער זייט. דאס הארץ איז אים אג-

געפילט געווארן מיט פרייד, ווארעם עד האט געזען:
דער מאמע זיצט אין שיפל און מאכט צו אים מיט
די הענט.

באלד איז דער מאמע צוגעשוואמען צו אים,
האט צוגעשלעפט זיין שיפל און אים געהייסן ארי-
בערשפרינגען צו זיך.

— ווי קומסטו אין מיטן טייד, דזשאני? — האט
דער מאמע געפרעגט.

— איך האב געזען דיין שיפל ביי נאכט און דו
געוואלט ראטעווען.

— ביסט אן אמתער שיפער, מיין זון, — האט דער
מאמע געזאגט מיט שטאלץ און האט אים דערלאנגט
די האנט.

— אבער ווי האסטו זיך געדאמטעוועט, מאמע?
— דאס וואסער האט מיך צוגעווארפן צום ברעג...

קום, דזשאני, דאס עסן ווארט שוין אויף דו.
דזשאני האט געפילט, אז ער איז שוין גלייך מיטן
מאמן, און א שטאלצער איז ער מיט אים ארויסער
פון שיפל...

די צוואנציק קרישטאלענע וואזעס

א

דער קעניג פון עטיאפיע האט געשלאסן א בונד
מיט דעם קעניג פון אסוד. דער קעניג פון אסוד האט
געשיקט א מתנה זיין נייעם פריינד צוואנציק קרי-
שטאלענע וואזעס.

די וואזעס זיינען געווען געמאכט דורך די גרעס-
טע מייסטערס פון אסוד. דער עטיאפישער קעניג

האט אנגענומען די פינע קרוגן. באשטימט פאר זיי
א באזונדער צימער און זיי אפגעדייט, ווי דאס שוואר-
צאפל פון זיין אויג.

און עס האט געטראפן, ווען דער באדינער האט
געדייניקט דאס צימער, האט ער צעבראכן א וואוע.
דער קעניג איז זייער שטארק אין כעס געווארן
און האט באפוילן צו טייטן דעם באדינער.

ב.

אן אלטער מאן האט דערהערט דעם באפעל,
האט ער געזאגט צום קעניג:

— טיין האר קעניג, איך וויל, ווי אזוי צו פאר-
דיכטן די צעבראכענע וואוע. זאל דער קעניג מיר
ווייזן די גאנצע וואועס, וועל איך אזוי צוזאמענשטעלן
די שערבלעך פון דער צעבראכענער וואוע, אז קיי-
נער וועט נישט דערקענען, אז זי איז ווען-עס-איז צע-
בראכן געווארן.

האט דער קעניג באפוילן, מע זאל אריינפירן דעם
אלטן מאן אין צימער, וואו די וואועס זיינען געשטא-
נען, צוגעדעקט מיט א זיידן מוד.

דער אלטער מאן האט מיט דער לינקער האנט
אלאפגענומען דאס זיידענע מוד און מיט דער רעכ-
טער האנט האט ער צעשמעטערט אלע נינצן ווא-
ועס אויף פיץ-פיצלעך. און ער האט געזאגט:

— נישט קיין נינצן קרישמאלענע וואועס זיינען
דאס, נאר נינצן מערדער. זיי וועלן נאך דערהרגענען
נינצן מענטשן. שוין בעסער, אז איך איינער זאל
שטארבן.

דער קעניג האט דערהערט דעם אלטנס רייד און
ער האט זיך פארשעמט. ער האט באפוילן באפרייען
דעם באדינער, און דעם אלטן מאן האט ער אנגע-
לאזן מיט מתנות אין אים אוועקגעשיקט צו זיין מיט
גרויס פארד.

אז מע גראבט אויף יענעם א גרוב, פאלט מען אליין אריין

אויף איינעם פון די יאפאנעזישע אינדולען האט מיט א סך יארן צוריק געלעבט דער בארימטער פוי-לענצער סאקי סאקוטובא. סאקי האט אין זיין לעבן נאך ניט פאדזונט דעם טעם פון ארבעט אין האט נאך קיין מאל ניט געפרואווט פארדינען זיין ברויט מיט א ביטל מי. פון אן דער פרי ביי שפעט אין אונט איז ער געלעגן אויף א צעריסענער קאלדע און האט געטעפטשעט מיט די ליפן.

— וואס שעפטשעסטו דעם גאנצן טאג אן אויף-הער? — פלעגן פארבייגייער אפלאכן פון אים.

— וואס ווילט איר פון מיר? — פלעגט סאקי ענט-פערן מיט געבייזער. — זעט איר דען ניט, אז איר טון תפילה צו גאט.

— וואס בעטסטו ביי גאט, סאקי?

— איר בעט גאט, אז ער זאל רחמנות האבן אויף מיר און מיר אויסלייזן פון מיין ארעסקייט.

אין מאל האט סאקי געהערט, אז אויף איינעם פון די אינדולען פון יאפאן לעבן מענטשן. וואס האבן בלויז איין אויג. סאקי האט זיך דערפרייט.

— גאט האט דערהערט מיין תפילה! — האט ער געטאנצט פאר פרייד. — איר וועל זיך דורכפארן צו דעם אינדזל, וואו די איין-אויגיקע מענטשן געפינען זיך, און וועל פארנארן איינעם פון זיי צו זיך אין שיפל. איר וועל אים ברענגען אהער און וועל אים פאר-

שפארן אין א גרויסער שטייג. איד בין זיכער, אז יע-
דער איינער וועט וועלן זען דעם מאן מיט איך אויג,
און איד וועל דערפאר רעכענען געלט. אין א קור-
צער צייט וועל איד ווערן דער דייכסטער מאן אין
לאנד.

געזאגט און געטאן. סאקי האט זיך אריינגעזעצט
אין א שיפל און איז אוועק צו יענעם אינזל. ווי נאך
ער איז צוגעקומען צו יענעם ברעג, האט ער באלד
דערזען דאס, וואס ער האט געזוכט: פאר אים איז
געשטאנען א הויכער מאן מיט איין אויג אין שטערן,
פונקטלעך איבער דער נאז. סאקי האט זיך פארניינט
פאר דעם מאן און האט מיט א צוקער-זיס שטייכע-
לע געזאגט:

— אלע מיינע יארן האב איד זיך געוואונטשן צו
באגעגענען אזא פיינעם מענטשן ווי די, מיין האר!
געלויבט איז גאט, וואס האט מיך געבראכט אהער!
דער הויכער מאן מיט דעם איינעם אויג און
שטערן האט באטראכט סאקי פון קאפ ביז די פיס
און האט געענטפערט:

— איד האב איד מיין גאנץ לעבן געווארט זיך
צו באגעגענען מיט אזא פיינעם מענטשן, ווי די
ביכט, מיין האר.

דער קלונער פוילענצער האט ווייטער גערעדט:
— אז גאט האט שוין יא אזוי געפירט, פון זשע,
איד בעט דיך, מיך און דעם כבוד און קום מיט מיר.
מיין שיפל ווארט איר פיר און איד בין זיכער, אז
מיינע מענטשן וועלן דיך אויפנעמען מיט גרויס פריד
און כבוד.

— א גרויסן דאנק, מיין האר! — האט געענטפערט
דער איין-אויניקער מאן. — איד נעם אן דיין ברייט-
הארציקע פארבעטונג מיט גרויס פארגעניגן. אבער
עס וועט ניט זיין ריכטיק, אז מיר זאלן אוועקפארן,
איידער די וועט מיר אנטאן דעם כבוד און זיין א

גאסט ביי מיר אין הייז. קום מיט מיר, מיין האר,
וועכט אפעסן און זיך אפרוען פון וועג, דערנאך וועל
איך מיטפארן מיט דיר.

סאקי איז שיד ניט צעשמאלצן געווארן פון די
זיסע רייד פון זיין נייעם באקאנטן און האט געענט-
פערט:

— מיטן גרעסטן פארגעניגן נעם איך אן צו פאר-
ברענגען א פאר שעה אין שאטן פון דייע ווענט.
ביי זיך אין הארצן האט סאקי געטראכט:

— מארגן, מיין גרויסער חכם, וועסטו שוין זיצן ביי
מיר אין שטייג, און די זילבערנע מטבעות וועלן
שטראמען צו מיר אין קעשענע אריין, און עס וועט
נעמען א סוף צו מיין ארעמקייט און נוט.

מיט א פריילעך הארץ איז סאקי נאכגעגאנגען זיין
נייעם באקאנטן, אבער זיי נאך ער האט איבערגע-
טראטן די שוועל פון דעם הייז, זיינען אויף אים אג-
געפאלן עטלעכע מענטשן, אלע איין-אויניקע, עס
האבן זיך דערהערט געשרייען, און אלע האבן גע-
טיילט אויף אים מיט די פינגער:

— זעט נאך, זעט! וואס פאר א מאדנע באשע-
פעניש! צוויי אויגן! פון וואנען האט ער זיך גענומען?
— איך וועל אייך באלד דערציילן, — האט זיך

אפגערוזפן סאקס נייער באקאנטער, — אבער פריער
פון אלץ ברענגט אהער שטיק און בינדט אים!

סאקי האט נאך ניט באזיין אויפצועפענען דאס
מיל, איז ער שוין געלעגן א געבונדענער אויף דער
ערד. זיין איין-אויניקער באלעבאס האט זיך גע-
ווענדט צו זיינע מענטשן:

— און איצט, מיינע פריינד, לאמיר זיך פרייען,
ווייל סאזי געקומען א סוף צו אנדזער ארעמקייט
און נוט. מיר וועלן אריינזעצן די דאזיקע מאדנע
צוויי-אויניקע באשעפעניש אין א גרויסער שטייג און
זי אויסשטעלן פאר מענטשן. ווער עס וועט אים ווע-
לן אנקוקן, וועט אנדו באצאלן.

גערעדט און געטאן. אונדזער פוילער סאקי איז
 באַרד געזעסן אין אַ שטייג אונטער שלאָס און רינגל.
 פון אלע זייטן האָבן זיך געצויגן איין-אויגיקע מעג-
 טשן אַנצוקוקן די צוויי-אויגיקע באַשעפעניש. יעדער
 איינער האָט באַצאלט דעם באַלעבאָס פון דער שטייג,
 און די זילבערנע מטבעות האָבן געקלונגען ביי אים
 אין קעטענע.

יא, אונדזער סאקי האָט געזאָגן אַ גרוז פאַר
 יענעם און איז אליין אַריינגעפאלן אין אים.

פינף בלינדע און דריי טויבע

פֿינף בלינדע

פינף בלינדע אָדעמעלייט, אַנהאלטנדיק זיך ביי
 די הענט, זיינען צוזאַמען געגאַנגען דורך אַ געדריכטן
 וואַלד. האָט זיך פאַר זיי אַוועקגעלייגט און וועג זייער
 אַ גרויסער העלפּאָנט, און זיי האָבן וועגן דעם נישט
 געוואָסט. זיינען זיי געשטרויכלט געוואָרן און אַג-
 געהויבן טאַפן און זוכן אַרום זיך, כדי צו וויסן, וואָס
 אַוועלכעס איז זיי געלעגן אין וועג.

האַט איינער אַנגעכאַפּט אַן אַייער פון העלפּאָנט,
 ער האָט עס געקוועטשט און גערופן — עס איז וויד,
 עס לאָזט זיך איינבייגן און אַיסציען אין זיין האַנט,
 און זיי אַ שמאַטע. האָט ער אַיסגערופן און געזאָגט:
 — ביידער, דאַס זיינען שמאַטעס, וואָס ליגן פאַר
 אונדז! אַ באַרג מיט אלטע שמאַטעס!

דער צווייטער האָט אַ טאַפ געטאן און אַנגערודט
 דעם בוך, האָט ער אַיסגעשריגן אַזוי אַ קיל:
 — אַ באַרג אַ הויכער באַרג!

האַט דער דריטער אייך אַ טאפּ געטאָן און אַנגע-
כאַפּט דעם עק. באַלד האָט ער אַ רוף געטאָן און
געלאָזט וויסן:

— אַ גראַבער שטריק! מיר זיינען געשטרודלעכט
געוואָרן פֿון אַ שטריק!

דער פּערטער האָט אַנגעטאַפּט אַ פּיס, האָט ער
אַ טאפּ געטאָן און אויסגעשריגן:

— אַ קלאַץ. אַ שווערע און גראַבע קלאַץ!
דער פּונפּטער האָט אַנגעכאַפּט די ביינערדיקע
ציינער, וואָס זיינען אים געקומען אין די הענט אַרײַן,
און מיט אַלע כּוחות בײַן געשריגן:

— לינגערס! פעלזיקע שווערן האָבן אונדז גע-
טראָפּן! שאַרפע שווערן פֿון בײַדע זײַטן.

אזוי האָבן די בלינדע לײט געשריגן און זיך צע-
קריגט. נאָך אַ ביסל וואָלט געקומען צו אַ געשלעג.
יעדער האָט געהאַלטן אַ טײל פֿון העלפּאַנט אין בײַ-
דע הענט און יעדער האָט געהאַלטן, און דער צוויי-
ער איז אַ לינגער און אַ פּאַרפּירע. איז דורכגעגאַנגען-
גען אַ קלונער מענטש און זיך צוגעהערט צו דער
קריגערײַ. האָט ער אַ שאַקל געטאָן מיטן קאַפּ און
געזאַגט:

— און, איר בלינדע, בלינדע מענטשן! וואָלט איר
געהאַט אויגן צו זען, וואָס עס ליגט דאָ אויסגעשפּרייט
פאַר אײך, וואָלט איר געוואוסט, און איר אַלע זענט זיך
טועט וואָרעם יעדער פֿון אײך מײנט, און ער ווייסט,
וואָס ער האָלט אין זײן האַנט. אין דער אַמתן אַבער
ליגט דאָ פאַר אײך נישט קײן באַרג, ניט קײן קלאַץ,
ניט קײן שמאַטעס, ניט קײן גראַבער שטריק און ניט
קײן שווערן.

— וואָס זשע דען ליגט עס דאָ פאַר אונדז? —
האַבן די בלינדע מיט אײן קול געפּרעגט און פאַר-
וואונדערטע געוואָלט וויסן.

— אַ העלפּאַנט, — האָט דער קלונער געענט-
פּערט, — איר הערט? אַ העלפּאַנט!

צוויי טויבע פאסטעכער האָבן געפיטערט זייערע שאַף אין פעלד איינער לעבן צווייטן. איז ביי איינעם אויסגעגאנגען דאָס ברויט פון דענצל. האָט זיך דער האַזיקער פאסטער געלאָזט אין שטאָט אַרין צו ברענגען פאר זיך שפייז און די שאַף האָט ער אַ-בערגעלאָזט ביי זיין פריינד. ווען דער פאסטער איז צוריקגעקומען פון שטאָט און געזען, אז די שאַף זיי-נען אין אַרדענונג, האָט ער אויסגעקליבן פון דער סטאָדע און ערשט-געבוירן הנקעדיק שעפסעלע און עס צוגעטראָגן צו זיין פריינד און געזאָגט:

— אַט איז, פריינד מיינער, אַ מתנה ווי אַ דאָנק פאר דעם, וואָס דו האָסט פאַר מיר געהיט מייןע שאַף ביז מיין צוריקקומען.

אַבער דער צווייטער פאסטער האָט נישט גע-הערט די ווערטער פון זיין פריינד און געזאָגט צו זיך אין האַרצן: נישט אנדערש, ווי ער איז געקומען מיט אַ טענה צו מיר צוליב זיין לאָס שעפסעלע. דערזיבער האָט ער אים געענטפערט און געזאָגט:

— לאַמיר ביידע אויף געזונט זיין, ברודער, אז איד האָב דעם שעפסעלע קיין שלעכטס ניט געטאָן. ניט איד האָב עס געזען, ניט איד האָב עס געקענט.

דער ערשטער פאסטער אַבער האָט אויך נישט געהערט דעם ענטפער פון זיין פריינד, האָט ער אין האַרצן געזאָגט: נישט אנדערש נאָר דאָס געשאַנק איז צו קליין און די אויגן פון מיין פריינד. דערזיבער האָט ער אים פרובירט איבערצווידרן און אים גע-געטן:

— איד ווייס, אז די מתנה איז קליין, ברודער; אַבער אויך דיין באַמלאַנג איז ניט געזען צו גרויס. וואָרף זשע נישט אַפּ אַ מתנה פון אַ פריינד.

האַט אַבער דער צווייטער טויבער אויך דאָס מאַל ניט געהערט און האָט זיך אַפגערוּפן און געזאָגט:

— וואס האסטו צו מיר, וואס דו קומסט צו מיר מיט
מענות און דו פאלסט איהר מיר אן? איך האב נישט
געזען דאס שעפעלע, ניט געוואוסט און ניט געהערט.
גיי אוועק פון מיר, מאך מיר ניט בייז!

דער ערשטער פאסטער אבער האט אים נישט
אפגעלאזט און ווייטער צו אים געזאגט:

— דו האסט דאך א ברייט הארץ, ברודער. איך
בין אויך אן ארעמער מענטש און איך קאן דיר ניט
געבן מער.

אזוי האבן זיך געקריגט ביידע טויבע פאסטער-
כער, און קיינער האט ניט געהערט דעם צווייטן.
און אזוי ווי זיי האבן זיך געקריגט און געוויילט,
האט א ציגיינער דורגאלאפירט איהר א פערד פאר
זיי אין פעלד. ווינען די טויבע צוגעלאפן, ביידע און
געכאפט דעם צוים פון פערד און אים פארהאלטן
און זיך אפגערופן צום ציגיינער:

— הער, מיר באשזווערן דיר, זאלסט פון דאנען
ניט אוועק, ביז דו וועסט ניט משפטן צווישן אונדז.
און ביידע פאסטער האבן אויסגעלייגט זייערע
מענות פאר דעם ציגיינער, יעדער לויט זיין שטיי-
גער. איינער שרייט און מענהט: „איך האב ניט גע-
זען, ניט געוואוסט און נישט געהערט.“ און דער
צווייטער פארנדעכט די הענט און בעט זיך: „איך
בין אן ארעמער מאן און איך קאן נישט געבן מער.“
דער ציגיינער אבער איז אויך געווען א טויבער,
און דאס פערד, וואס איז געווען מיט אים, האט ער
צוגעגנבעט. האט ער זיך אין הארצן געזאגט: ניט
אנדערש גאר די, צו וועלכע דאס פערד געהערט,
האבן מיר געכאפט. האט ער געציטערט ווי א בלאט
און געזאגט:

— טיינע הערן, אויב דאס איז אייער פערד, גיב
איך עס אייך צודיק, נעמט עס!
אין דעם מאמענט איז ער אראפגעשפרונגען פון
פערד, אויפגעהויבן די פיס און אוועק אין פעלד.

ד ע ר נ י י ל

א.

אמאל, אמאל, מיט א סך יארן צודיק, האט אין א יאפאנישן דארף געוואוינט אן אדעמער האלצהעקער. געהייסן האט ער קיקי.

דער האלצהעקער האט געהאט א גרויסן בייל אויף דער דעכטער באק. ער האט זיך מיטן בייל גיט געשעמט, ווי ער האט זיך נישט געשעמט מיט די מאזאליעס אויף זיינע הענט און מיט דער האק, וואס ער האט שטענדיק געטראגן מיט זיך.

אבער נישט אלע מענטשן פון זיך דארף האבן אזוי געטראכט. א סך מענטשן האבן געזוכט א האלצ-העקער און א בייל.

דאס האט קיקין זייער פארדראסן. עס האט אים שטארק וויי געטאן. וואס די מענטשן פארשטייען נישט, און דאס האט אים גאט געגעבן א בייל אויף דער באק, פונקט ווי גאט גיט איינעם א גראבן בויך אדער א לאנגע נאז.

ב.

אין טאל, אין א שיינעם פרימארגן, איז קיקי אוועק אין די בערג האקן האלץ. פלוצעם איז געווארן א גרויסער שטודעמווינט. דער ווינט האט געריסן די בלעטער פון די ביימער, געבראכן די צווייגן, געהויבן הייפנס זאמד, און פינצטערע וואלקנס האבן צוגע-דעקט דעם גאנצן הימל.

האקן האלץ האט קיקי שוין נישט געקאנט. ער

האט אפגעזוכט א בוים מיט א לאך און זיך דארטן
באהאלטן.

דער ווינט ווערט שטארקער און ווילדער. קיין
שטייט אין אויסגעהילטן בוים און ווארט, ביז דער
שטורעם וועט אויפהערן. ער האט געווארט און גע-
ווארט, ביז די זון איז פארגאנגען. ס'איז געווארן פינג-
טער ארום און ארום. קיין האט שוין נישט געקאנט
אחיימנין, ער איז געבליבן אין זיין באהעלטעניש
און געווארט, ביז ס'זעט ווערן מאן. אז ער איז מיט
געווארן, האט ער זיך אוועקגעזעצט און איז אינגע-
שלאפן.

ג.

שפעט בינאכט דערהערט קיין א שטארקן
קלאפ. א דערשדאקענער כאפט ער זיך אויף, קוקט
זיך גוט ארום און ווערט א פארציטערטער. ער האט
דערזען ארום זיך פארשידענע פיגורן מיט מאדנע
פנימער, און א גרויס פייער פלאקערט ארום זיי.

פלוצעם האבן אלע פיגורן אנגעהויבן מאנצן, זיך
לוסטיק מאכן און זינגען. אפגעטאנצט, האבן זיי גע-
מאכט א גרויסע סעודה. די געטרענקען און די גע-
שמאקע עסנס האבן דעם הונגעריקן קיין זייער
געשמעקט. ער האט אויפגעהערט זיך שרעקן.

הונגעריק איז ער דאך געווען, מוזיק האט ער ליב
געהאט, און א טענצער איז ער געווען פון די בעסטע,
האט ער זיך פאמעלעך ארויסגערוקט פון בוים, שטיל
צוגעגאנגען צו די טענצער און זיך אויסגעמישט
מיט זיי.

די טענצער האבן זיך אנגעהויבן וואונדערן: זיי
קומט צו זיי אזא מאדנע באשעפעניש? נאר אז זיי
האבן דערזען, זיי שיינ דער נייער טענצער באוועגט
זיך צו די טענצער פון דער מוזיק, האבן זיי זיך אלע
אפגערוקט און שטארק באוואונדערט קיין מאנצן.

אויז איז אריבער די גאנצע נאכט. אז עס איז גע-
ווארן טאג, האבן אלע געזאגט צו קיין.

— עם איז געקומען די צייט, מיר מוזן זיך צע-
שיידן. מיר מוזן זיך געווענענען. דיין טאנצן איז וואונ-
דערלעך. דו האסט אנדו פארשאפט א סך, גאר א
סך פארנעניגן. קום די קומענדיקע נאכט ווידער צו
אונדו. מיר וועלן ווידער הא זיך, מיר וועלן ווידער
עסן, טרינקען און טאנצן.

— גוט, — האט געזאגט קיין. — איד וועל קומען.
פלוצעם האט איינער פון די פארוואלדטע דער-
ווען אויף קינים באק דעם בייל און ער האט זיך אפ-
געזופן:

— זעט נאר, וואס פאר א שיינע זאך אונדזער טעג-
צער האט אויף זיין באק. לאמיר עם צונעמען פון
אויס, זאל עם בלייבן לינגן ביי אונדו, צו זיין זיכער, אז
ער וועט צוריקקומען.

— גוט, — האבן אלע צוגעשטימט. איינער פון זיי
האט אויסגעשטרעקט זיין האנט און מיט איין רייד
האט ער אראפגענומען דעם בייל פון קינים פנים.

קיין האט דערשפידט, ווי אויס איז לייכטער און
גרינגער געווארן. ער האט אפגעאטעמט און געווען
זייער צופרידן.

עס איז געווארן גרויסער טאג. קיין האט זיך אויפ-
געכאפט פון זיין שלאף, ער איז געשטאנען לעבן אויס-
געוויילטן בוים. קיינער איז ארום אויס נישטא. ער גיט
א טאפ זיין פנים — דער בייל איז נישטא. א פריי-
לעכער לאזט ער זיך גיין אהיים.

אז זיין ווייב האט אויס דערזען אן דעם בייל אויפן
פנים, האט זי זיך זייער געפרייט. קיין האט איר
דערציילט, וואס מיט אויס איז געשען, וואס ער האט
איבערגעלעבט. די פרייד ביי קיין מיט זיין ווייב
איז געווען זייער גרויס.

ניש ווייט פון קיין האט געוואוינט אן אל-
טייטשקער, וואס האט אויך געהאט א בייל אויף זיין
דעכטער באך, ווען דער אלטער האט געהערט, אז
קיין האט שוין נישט דעם בייל אויף זיין פנים, האט
ער געוואלט וויסן, ווי אזוי דאס איז געשען.

קיין האט אים אלץ דערציילט: ווי אזוי ער איז
געגאנגען אין וואלד האקן האלץ, און ווי עס איז אויס-
געבראכן א שטורעמונג, און וואס עס איז פארגע-
קומען יענע נאכט, און אז איינער פון די מאדנע פו-
נודן האט אראפגענומען דעם בייל פון זיין פנים.

אז דער אלטער האט דאס דערהערט, האט ער
באשלאסן, אז ווי נאך ס'זועט ווערן נאכט, וועט ער
טאן, וואס קיין האט געטאן, און געוויס וועט מען
אויך זיין בייל ארויסערנעמען.

אז ס'איז געווארן נאכט, איז דער אלטייטשקער
אזעק צום אויסגעהיילטן ברום, וואו קיין איז א נאכט
פריער געשטאנען. מיט אומגעדולד האט ער זיך
אזעקגעשטעלט ווארטן. פלוצעם דערזעט ער א
פייער, ארום פייער הייען זיך און שפרינגען מאדנע
באשעפענישן, זיי זינגען און טאנצן לויט די קלאנגען
פון מוזיק. שטיל און פאמעלעך איז דער אלטייטשקער
ארויס פון בוים, זיך צוגעשארט צו די טענצעל,
אריין צווישן זיי און אנגעהויבן טאנצן מיט זיי.

אבער אך און וויי, נישט קיין טאנצן איז דאס גע-
ווען. נאך עפעס א פארקומעניש. נישט קיין פיס
האט ער געהויבן, נאך גראבע קלעצער. ער אליין
האט אויסגעזען ווי א ליידיקע פאם, יעדע וויילע
האט ער זיך אויסגעלייטשט און געפאלן.

די טענצעל האבן געקוקט, נישט געגלייבט זייע-
רע אויבן: איז דאס דער געכטיקער טענצעל? ווי
קאן דאס זיין? ווייזט אים, אז ער האט נאך קיין מאל
נישט געקאנט טאנצן. זעט נאך, ווי ער שלעפט זיינע

פיס, ווי ער קייקלט זיך! — ווארפט אים ארויס! —
האבן אלע געשריגן, — ווארפט אים ארויס, אבער
לאסיר אים אפגעבן, וואס ער האט ביי אנדער געקענט
געלאזן.

אין דער מינוט האט איינער א ווארט געטאן קי-
קיס בייל, און ער איז געפאלן אויף דעם אלטנס לינ-
קער באק. פון גרויס שרעק איז דער אלטער געבער
געפאלן. אז ער האט זיך אויפגעשטעלט, האט ער
געהאט צוויי ביילן אויף זיינע ביידע באקן.
זייער פרויערדיק איז ער געלאפן אהיים, ווען זיין
זויב האט אים דערווען מיט ביידע ביילן, האבן זיי
זיך ביידע שטארק צעוויינט.
פון דעמאלט אן האט דער אלטער אנגעזאגט זיי-
נע קינדער און זיינע פרוינד, אז מען טאר קיין מאל
קיינעם נישט מקנא זיין.

א מעשה מיט א פרעגער

אמאל איז געווען א פרעגער — פון און דער פרוי
ביי אויף דער נאנט פלעגט ער אפשטיין אין מארק
און ווארטן צו קיינן ארבעט. דערמיט האט ער זיך
דערנערט.

אין מאל איז ער ארויסגעגאנגען אין דער פרוי, ווי
זיין שטייגער איז, די שטריק אויף די אקסל, עס איז
שוין אהוד דער פלימארגן, עס איז שוין נאלד מי-
טאג-צייט, עס איז שוין נאך מיטאג, די זון האט זיך
אנגעהויבן אראפלאזן צו מערב-זייט — אז ער האט
נאך גארנישט פארדינט.

אז אז דער הינגער האט אים אנגעטויבן צו מאל
טערו, האט ער אפגעזוכט א שטיין, זיך אוועקגע-
זעצט און אויסגעבראכן אין א גרויס געוויין.

וויינט ער אזוי, וויינט און וויינט. זעט ער דורך
די פולע אויגן מיט טרערן עפעס גלאנצן אין זאמד.
ביינט ער זיך אראפ און הייבט אויף א מטבע —
א געלע, נייע, גלאנציקע מטבע.

האט ער זיך שטארק דערפרייט — א קליינע
מטבע, אבער מען קען עפעס קויפן פאר איר און
שטיילן דעם הונגער. גאט האט זיך דערבארעמט, זיי-
נע טרערן פארנומען און אים געשיקט א דערנערונג
צו דערהאלטן דאס לעבן.

האלט ער אזוי די מטבע אין איין האנט און גלעט
זי מיט דער צווייטער האנט. און האט הנאה פון דעם
גלאנץ — דיינער גיין-גאלד! און קלערט: וואס קען
מען עפעס קויפן פאר דעם?
געקלערט און געקלערט, ביז ער האט אויסגע-
קלערט: ער וועט קויפן באב.

איינגעקויפט דעם באב — צוויי פולע הייפנס.
קלערט ער ביי זיך: אין מארק אין נישט גוט צו
עסן. איינע קוקן, זיינען מקנא און פארדינען נישט.
גייט ער ארויס הינטערן שטאט, באגעגנט ער א
ברונעם. לעבן ברונעם א צעצוויינטער בוים. זעצט
ער זיך אוועק אונטערן בוים און הייבט אן עסן דעם
באב. לאנגזאם, איינציקוויי, מיט גרויס הנאה — א
באב נאך א באב.

און אט אזוי עסנדיק גלייטשט זיך אים ארויס א
באב פון האנט און פאלט אריין אין ברונעם.
סוזט אים וויי דאס הארץ פאר דעם קערנדל באב,
וואס איז אים פארלוירן געגאנגען. און ער צעוויינט
זיך אין ברונעם אריין מיט א ביטער געוויין:
— בעבעלע, באב, בעבל! בעבל, באב, בעבעלע!
אזוי וויינענדיק הערט ער א קול פון ברונעם ארויס:
— וואס איז דיין קלאג און וואס באטייט דיין גע-
וויין?

ענטפערט דער טרענער:
— ווי אזוי זאל איך נישט קלאגן, און ווי אזוי זאל

איך נישט וויינען, און מיין איינציקע שפיץ, דאס בע-
בעלע, איז מיר פארלוירן געוואנגען?

ענטפערט דאס קור פון ברונעס ארויס:

— דו זאלסט נישט וויינען און דו זאלסט נישט
קלאגן. אט דאסו א שיסעלע, און ווען דו וועסט
ווערן הנגעריק, זאלסטו דאס שיסעלע א דריי פאן
דריי מאל און זאגן: „שיסעלע, שיסעלע, איך וויל
פלייש א שטיקעלע און רייז א ביסעלע“. וועט עס
באלד פול ווערן מיט רייז און פלייש. וועסטו האבן
גענוג צום עסן און אן ארעמאן צו געבן, ער זאל דאס
ווערן.

האט דער פרעגער גענומען דאס שיסעלע, האט
עס דריי מאל א דריי געטאן און געזאגט:

— שיסעלע, שיסעלע, איך וויל פלייש א שטיקע-
לע און רייז א ביסעלע.

און באלד האט זיך דאס שיסעלע גענומען און-
פילן און איז פול געווארן איבערן ראנד. האט ער גע-
געסן, זאט געווארן, און אים איז נאך איבערגעבליבן
פאר א דורכגייער.

איז אים דאס שיסעלע שטארק באליבט געווארן
און ער האט זיך פון אים א מינוט נישט געקענט
שיידן. האט ער דורכגעבויערט א לעכל ביים ראנד,
געצויגן א שנידל, און צוגעבונדן צום גארטל.

און אזוי איז ער בייטאג אין גאס געוואנגען, ביי-
נאכט געשלאפן אריפן געלעגער און דאס שיסעלע ביי
דער זייט.

איין מאל פאלט אים איין — ער וועט גיין אין נאך
אריין, א מענטש, וואס איז שטענדיק זאט און צו-
פרידן, פארוואס זאל ער זיך נישט פארגינגען א ביסל
פארגעניגן?

געקומען אין נאך, זיך אויסגעטאן און אוועקגע-
געבן דעם בעדער די קליידער און אנגעזאגט, ער זאל
אויף אלעם אכטונג געבן, און דער עיטל האט ער

אים אנגעזאגט וועגן דעם שיסעלע, אים זאל הלילה
נישט ארויפקומען אויפן געדאנק צו דרייען דאס שי-
סעלע און זאגן:

שיסעלע, שיסעלע, גיב מיר ריין א ביסעלע!
דער טרענער איז אריין אין באד. קלערט דער בע-
דער: „וואס זאל דאס זיין פאר א שיסעלע, וואס ער
האט מיר אזוי פיל וועגן דעם אנגעזאגט און פאר-
זאגט?“ נעמט ער דאס שיסעלע אין האנט, דרייט
עס אהין און אהער, און ווי ער האט נאר אויסגערעדט:
שיסעלע, שיסעלע, גיב מיר ריין א ביסעלע! —
האט זיך דאס שיסעלע אנגעהויבן אנפילן מיט
ריין און פלייש ביז איבער די ראנן. האט דער בעדער
געגעסן, זאט געווארן און איבערגעלאזן.

איז דעם בעדער געווארן א שאד זיך צו שיידן
מיט דעם שיסעלע. איז ער אוועק אהיים, גענומען
אן אנדער שיסעלע פונקט אזא ווי דעם טרענערס.
דודכעבויערט א לעכעלע ביים ראנר, אדורכגעצויגן
א פאדעם און האט עס אוועקגעלייגט לעבן דעם טרע-
נערס קליידער.

געענדיקט מיט דער באד, האט זיך דער טרענער
אנגעטאן, צוגעבונדן דאס שיסעלע צום גארטל און
איז אוועק אהיים.

געקומען אהיים א הונגעריקער — א גוטע באד
געזען — בינדט ער אפ דאס שיסעלע, דרייט עס
דריי מאל און זאגט:

— שיסעלע, שיסעלע, פלייש א שטיקעלע, ריין
אביסעלע!

ערשט דאס שיסעלע איז ליידיק, נאך א מאל —
און דאס שיסעלע איז ווידער ליידיק.
איז דער הונגער געוואקסן, אז דאס הארץ פאלט
ארויס.

איז ער אוועק הינטערן שטאט, געקומען צום
ברונעם, אוועקגעזעצט זיך אינטערן בוים און זיך
ביטער צעוויינט:

בעבל, באב, בעבעלע!...

און יעדע טרעד, ווי א באב די גרויס, פאלט אין
ברונעם אריין.

— וואס איז דיין קלאג, און וואס איז דיין געוויין?
— פרעגט דאס קול פון ברונעם.

ענטפערט דער פרעגער:

— ווי אזוי זאל איך נישט וויינען און ווי אזוי זאל
איך נישט קלאגן, אז דאס שיסעלע גיט נישט מער
קיין ריין און קיין פלייש, און איך בין הונגעריק?

זאגט דאס קול פון ברונעם ארויס:

— וויין גיט און קלאג גיט. אט האסטו אן אייזל,
און ווען דו וועסט ווערן הונגעריק, זאלסטו אים אָג-
נעמען ביים עק, דרייען דריי מאָל און זאגן:

— אייזל — לאנד, לענדעלע, גיב זשע מיר א רעג-
דעלע. —

וועט ער אנהייבן ווארפן מיט רענדלעך. וועסטו
נעמען די רענדלעך און קיפן זיך עסן.

גענומען דעם אייזל און א דריי געטאן ביים עק, ווי
דאס קול פון ברונעם ארויס האט אים געהייסן, און
דאס אייזל האט אנגעהויבן שיטן מיט רענדלעך.

איז דער פרעגער אוועק אין מארק און האט גע-
קויפט עסן פון אלץ, וואס זיין הארץ האט געגלוסט,
געגעסן און זאט געווארן.

ווידער האט זיך אים פארגלוסט גיין א ביסל און
באד אריין — אז מען איז זאט, ווילט זיך פארגעניגן...
געקומען אין באד, זיך אויסגעטאן און איבערגע-
געבן דעם בעדער די זאכן מיט דעם אייזל. אָנגע-
זאגט און פאראגט, ער זאל אלץ אפהיטן, און דער
עיקר דעם אייזל, און עס זאל אים גאר נישט איינ-
פאלן א דריי טאן ביים עק און זאגן:

אייזעלע, לאנד, לענדעלע, גיב מיר א רענדעלע.
דער פרעגער איז באד, און דער בעדער קלערט:

וואס איז דאס פאר אן אייזל, וואס ער האט וועגן אים
אזוי פיל אנגעזאגט און פארזאגט?
נעמט ער אים אן ביים עק, און ווי ער האט נאר
ארדיסגערעדט:

איזעלע, לאנד, לענדעלע, גיב מיר א דענדעלע.
האט דער אייזל אנגעהויבן שיטן מיט דענדלעך.
איז דער אייזל ביים בעדער שטארק טייער גע-
ווארן. האט ער אים אוועקגעפירט אהיים און האט
געבראכט אן אנדערן אויף זיין ארט.

געענדיקט מיט דער באך, האט דער טרענער זיך
אנגעטאן, זיך געזעצט אויפן אייזל און געדינט אהיים.
געקומען א היים שטארק הונגעדיק, נעמט ער אן דעם
אייזל ביים עק און זאגט:

— אייזעלע, לאנד, לענדעלע, גיב זשע מיר א דענ-
דעלע. —

געדייט, געדייט און קיין דענדלעך וויינען ניש-
טא.

דערזיייל איז דער הונגער שטארקער געווארן, איז
ער אוועק אויסערן שטאט, און געקומען ביזן ברו-
נעם, זיך געזעצט אונטערן בוים און זיך ביטער צע-
וויינט:

בעבעלע, באב, בעבל, בעבל, באב, בעבעלע...
און יעדע טרער, ווי א באב די גרויס, פאלט אין
ברונעם אריין.

פרעגט דאס קיל פון ברונעם ארויס:
— וואס איז דיין קלאג, און וואס איז דיין געוויין?
ענטפערט דער טרענער:

— ווי אזוי זאל איך נישט וויינען און ווי אזוי זאל
איך נישט קלאגן, אז דער אייזל האט אויפגעהערט
צו געבן דענדלעך און איך בין הונגעדיק?
זאגט דאס קיל פון ברונעם ארויס:

— זאגן נישט, אט האסטו א בייטש און אז דו
וועסט זי א דריי טאן איבערן קאפ און זאגן: ווארף,

ווארף! — וועט זי ווארפן. און אז דו וועסט זאגן:
גענוג, הער אויף! — וועט זי אויפהערן.

איז דער טרעגער געקומען אהיים, גענומען די
בייטש אין האנט, דריי מאָל געדרייט, און געזאָגט:

— ווארף, ווארף!

ערשט די בייטש האָט אָנגעהויבן פליען און
טאנצן איבער אים פון אלע זייטן, וואו זי האָט נאָר
פאַרנאַפט.

האָט דער טרעגער אָנגעהויבן שרייען:

— גענוג, הער אויף!

געקומען אין באַד, זיך אויסגעטאָן, ווי עס פירט
זיך. איבערגעגעבן דעם בעדער די קליידער, אָנגע-
זאָגט, ער זאָל אַלץ היטן, דער עיקר אים פאַרזאָגט
אויף דער בייטש, עס זאָל אים הלילה נישט-אוינפאַרן
צו זאָגן:

— ווארף, בייטשעלע, ווארף.

דער טרעגער אין באַד, און דער בעדער נעמט די
בייטש אין האנט און קלערט: וואָס איז דאָס פאַר אַ
בייטש, וואָס ער האָט מיר וועגן איר אזוי פיל אָנ-
געזאָגט און פאַרזאָגט? אַ דריי געטאָן אהין און אהער,
און ווי ער האָט נאָר אַרויסגערעדט: „ווארף, ביי-
טשעלע, ווארף...“ האָט דאָס בייטשעלע אָנגעהויבן
פליען און טאנצן איבער אים פון אלע זייטן — אַ-
בערן קאָפּ, און איבערן פנים, און איבער די אויגן.
שרייט דער בעדער אין וויינט, און די בייטש
הערט נישט אויף צו שלאָגן.

אויף זיינע קולות זיינען אָנגעלאָפן שכנים און
מענטשן פון גאָס, און קיינער ווייסט נישט ווי אזוי אָפּ-
צושטעלן די בייטש.

אינעווייניק, אין באַד, הערט דער טרעגער דעם
בעדערס קולות, וואָשט זיך, טוט זיך אַן פאַרגעניגן
און שמעלצט זיך פון נחת.

קלאַפט דער בעדער צום טרעגער אין מיר אַרײַן

און בעט, ער זאל רחמנות האָבן אויף זיך לעבן. און
דער טרעגער ענטפערט נישט און צעגייט פאר פריד.
האָבן אָנגעהויבן שכנים און מענטשן פון גאס
בעזן דעם טרעגער, ער זאל אָפּשטעלן די בייטש.
זאָגט דער טרעגער: איך וועל אויף אים קיין
רחמנות נישט האָבן, ביז ער וועט מיר נישט ברענגען
דאָס שיסעלע מיט דעם אייזל.
איז מען אַוועקגעלאָפּן צום בעדער אַהיים און גע-
בראַכט דאָס שיסעלע מיט דעם אייזל.
האַט דער טרעגער געזאָגט:
— גענוג, בייטש, הער אויף, בייטשעלע.
דערנאָך האָט דער טרעגער גענומען די בייטש
אין האַנט, דאָס שעסעלע צום גארטל, זיך געזעצט
אויפן אייזל, און זיך געלאָזט רייסן אַהיים — א צו-
פרידעגער, א גליקלעכער.

נ ע ר ע נ ט י ק י י ם

אמאל האָט געלעבט אן אלמנה, האָט זי געהאַט
א קלייניגקייט זון. א שיינער און גוטער איז ער געווען,
און די מענטשן האָבן אים זייער ליב געהאַט. איין
מאָל האָט ער געזאָגט צו דער מוטער:
— מאמע, אלע קינדער האָבן באַבעס, נאָר איך
האַב ניט קיין באַבע.
— איך וועל דיר שוין אויסזוכן א באַבע, — האָט
אים די מוטער געטרייסט.
אין עטלעכע טעג אַרום איז פאַר זייער שטוב גע-
שטאַנען אן אלטיטשקע, וואָס האָט אויסגעזען זייער
אַרעם און שוואַך.
אז דאָס יינגעלע האָט דערזען די אַלמנע, האָט ער
געזאָגט צו איר:

— דו וועסט זיין מיין באַבע.
דערנאך איז ער אַוועק צו זיין מוטער און האָט
איר געזאָגט:

— פאַר אונדזער שטוב שטייט אַן אַרעמע אַל-
טײַטשקע, אײך וויל זי נעמען אײן שטוב, און זי וועט
זיין מיין באַבע.

דער מוטער איז שטאַרק געפּעלן געוואָרן דעם וונט
רייז, איז זי אַרויסגעגאַנגען און האָט די אַלטע גענו-
מען און שטוב אַרײַן. די אַלטייטשקע איז געווען
שטאַרק שמוציק, און ווערעם זיינען אויף איר אַדום-
געקראַכן. האָט דאָס יינגל געזאָגט צו זיין מוטער:
— לאַמיר אַפּוואַשן און אויסדייניקן די באַבע פון
איר שטוב.

האַבן די מוטער און דאָס יינגל געוואַשן די אַל-
טײַטשקע, אַראָפּגענומען פון איר די ווערעם און זי
אַרײַנגעוואַרפן אין אַ טאַפּ. האָט די אַלטייטשקע צו
זיין געזאָגט:

— וואָרפט נײַט אַוועק די ווערעם, נאָר אײך זאַלט
זײ באַגראַבן אײך דער ערד אין גאַרטן. און אַז עס
וועט אַראָפּ אויף דער ערד דער מבול, זאַלט איר דע-
מאַלט אַרויסגראַבן דעם טאַפּ מיט די ווערעם.
— און ווען וועט קומען דער מבול? — האָט דאָס
יינגל געפּרעגט.

האַט די אַלטייטשקע געענטפּערט:
— ווען די אויגן פון די צוויי שטיינערנע לײבן,
וואָס שטייען אין שטאַטישן גאַרטן, וועלן הײַט ווערן
— דעמאַלט וועט קומען דער מבול.
איז דאָס יינגל אַזעקגעלאָפן צו די שטיינערנע
לײבן; נאָר די אויגן זײערע זיינען נאָך נײַט הײַט גע-
ווען. שפּעטער האָט די אַלטייטשקע געזאָגט צום
יינגל:

— מאַך דיר אַ קליין הילצערן שיפּעלע און באַ-
האַלט עס אין קאַסטן.
האַט דאָס יינגל געטאַן, ווי די אַלטייטשקע האָט

אים געזאגט. און יעדן טאג איז ער געלאפן צו די שטיינעדנע לייבן צו זען. צי זייערע אויגן זיינען שוין רויט געווארן.

האבן זיך די מענטשן שטארק געוואונדערט, זע-ענדיק ווי ער לויפט אזוי טאג-אויך, טאג-אויס צו די לייבן.

אין מאל, ווען דאס זינגל איז אהין געקומען, ווי זיין שטייגער איז געווען יעדן טאג, האט ער דער-זען, אז זייערע אויגן זיינען רויט. איז ער שנעל א היים געלאפן און האט דאס דערציילט דער מוטער און דער באבען.

האט די אלטע געזאגט:

— נעמט ארויס דעם טאפ פון דער ערד אין דאס שיפל נעמט ארויס אין הויסן.

אז די עלטערן מיטן זינגעלע האבן ארויסגענומען דעם טאפ פון דער ערד, האבן זיי דערזען, אז ער איז אנגעפילט מיט פערל, און אז זיי האבן ארויסגע-נומען דאס שיפל, האט עס אנגעהויבן ווערן גרעסער און גרעסער פון מינוט צו מינוט. ביז עס איז געווארן גלייך צו א שוף, וואס מענטשן פארן אין איר איבער וואסער.

דאן האט געזאגט צו זיי די אלטייטשקע:

— נעמט מיט דעם טאפ פערל און זעצט זיך אריין אין דער שוף. און אז איר וועט באגעגענען א באטעפעניש, וואלט איר עס אריינגעגען צו זיך אין שיפל; נאר קיין מענטשן וואלט איר נישט ראטעווען. האט די מוטער און דאס זינגעלע זיך אריינגע-זעצט אין דער שוף — אין די אלטע איז פלוצלונג פארשוואונדן.

באלד האט אנגעהויבן צו גיסן א רעגן, וואס איז שטארקער געווארן פון מינוט צו מינוט. ס'האט נישט לאנג געדויערט, און דער שלאקסדעגן איז געווארן א מוראדיקער שמראם. באלד האבן זיי געזען, ווי א תונט ווערט מיטגעשלעפט מיטן שמראם אנטקעגן

זייער זיין האבן זיי דעם חונט ארויסגעראטעוועט
פון אסער און אריינגענומען אין זייער שיה. נאך אים
זינען געקומען צו שווימען א פאר קליינע מיין, וויי-
גענדיק פון שדעק. האבן זיי ארויסגעראטעוועט אויך
די מיין, אריינגענומען אין זייער שיה.

דערזייל איז דאס וואסער געשטיגן אלץ העכער
און העכער, ביז ס'האט שוין דערגרייכט אויף צו די
דעכער. האבן זיי דערזען, ווי אויף איינעם פון די
דעכער שטייט א סאץ און מיאקעט און וויינט ביי-
טער. האבן זיי אויך די סאץ אריינגענומען צו זיך.
באלד דערנאך האט זיך דאס וואסער דערהויבן ביז
די שפיצן פון די בייטער. אויף איינעם פון די ביי-
טער איז געשטאנען א ראב און געקראקעט, פאכנ-
דיק מיט די פליגל. האבן זיי אריינגענומען צו זיך
אויך דעם ראב. דערנאך איז צו זיי צוגעפלוגן א מחנה
בינען. האבן זיי די בינען אויך אריינגענומען צו זיך.
צום סוף האבן די כוזאליעס געבראכט מיט זיך א
מענטשן. דערזען אים, האט דאס יינגעלע געזאגט
צו זיך מוטער:

— מאמע, לאמיר אויך ארויסראטעווען דעם

מענטשן.
האט די מוטער נישט געוואלט און אים געענט-
פערט:

— די באבע האט באפוילן, מיר זאלן קיין מענטשן
נישט ראטעווען.

האט דאס יינגעלע געענטפערט:
— פון דעסמוועגן וועלן מיר דעם מענטשן ארויס-
ראטעווען, ווייל כ'האב אויף אים שטארק דחמנות
און כ'קען נישט צווען, ווי ער ווערט מיטגעשלעפט
מיט די כוזאליעס.

האבן זיי דעם מענטשן ארויסגעצויגן פון וואסער
און אריינגענומען אים- צו זיך אין שיה.
ווען ס'איז אזעק א געוויסע צייט, האט דאס ווא-
סער אנגעהויבן אפפאלן. און אז די ערד איז מרוקן

געוואָרן, זיינען אלע אַרדן פון שׂיף. די מוטער מיטן
יינגעלע האָבן זיך געזעגנט מיטן מענטשן און מיט
די באַשעפענישן, וועלכע זיינען געווען מיט זיי אין
דער שׂיף, און צוריקגעקערט זיך אַ היים. באַלד האָט
די שׂיף אַנגעהויבן זיך איינצוקאַרטשן און זי איז גע-
וואָרן קליין ווי פֿריער. האָבן מוטער מיטן יינגעלע זי
באהאַלטן אין קאַסטן, אין וועלכן זי איז געלעגן פֿאַרן
מבול.

אויף דער שׂיף האָט דער מענטש געזען די שׂייע-
דע פֿערל, האָט ער שטאַרק אַנגעהויבן מקנא צו זיין
דער מוטער מיטן יינגעלע. איז ער אַוועק צום ריב-
טער און זיי פֿאַר אים פֿאַרמסרט, און זיי האָבן די
פֿערל געגנבעט. האָט דער ריכטער אַרײַנגעזעצט די
מוטער מיטן יינגעלע אין תּפּיסת.

איין מאָל איז געקומען דער ראַב צו פֿליען צום ריב-
טער און האָט אים געבראַכט אַ בריוו. אין אים איז
געווען אזוי געשריבן:

„איך בין אַרומגעגאַנגען צווישן די מענטשן אין
געשטאַלט פון אַן אַרעמער פֿרוי. אַט דאָס יינגעלע
און זיין מוטער האָבן מיך אַרײַנגענומען צו זיך אין
שטוב. דאָס יינגעלע האָט מיך אַפּגעגעבן גרויס כבוד,
ער האָט מיך געהאַלטן ווי אַן אייגענע באַבע און
האָט מיך געוואָשן און געפּוצט.“

אזוי ווי דער ריכטער האָט איבערגעלייענט דעם
בריוו, האָט ער באַלד געשיקט רופן צו זיך די מו-
טער מיטן קינד, און זיך ביי זיי אויסגעפֿרעגט, ווי
אזוי זיי האָבן זיך געראַטעוועט פון מבול. האָבן זיי
אים אַלץ דערציילט גענוי, ווי סײַז געווען געשריבן
אין בריוו. האָט זיי דער ריכטער באַפֿרייט, און דעם
מענטשן, וואָס האָט אויף זיי אויסגעטראַכט דעם
בילבול. האָט ער אַרײַנגעזעצט אין תּפּיסת.

א מעשה ווענו א מעשה

ניטא א מענטש אויף דער וועלט, ער זאל די דא-
 זקע מעשה ניטט קענען. ווארעם מאמעס פלעגן זי
 דערצילן זייערע קינדער, די קינדער זייערע חברים,
 די חברים זייערע עלטערן, זייערע עלטערן צו אן-
 דערע עלטערן — און אזוי אויף די מעשה גענאנגען
 פון מויל צו מויל, פון לאנד צו לאנד, איבער דער
 גאנצער וועלט.

און אז די מענטשן פון איין לאנד האבן שוין די
 מעשה איבערדערצילט, און זי איז פון דארט אוועק
 אין א צווייטן לאנד, און דערנאך איבער אלע אנדער-
 רע לענדער, האט עס געדויערט זיבן יאר מיט זיבן
 חדשים און זיבן טאל זיבן טעג, נון די מעשה האט
 זיך איבערקערט אין ערשטן לאנד. פלעגן מאמעס
 מינען, אונדאס און א נייע מעשה, און זי ווידער דער-
 צילט זייערע קינדער. זייערע קינדער צו זייערע
 חברים, די חברים צו זייערע עלטערן, זייערע על-
 טערן צו אנדערע עלטערן — און אזוי אויף די וועלט-
 קע מעשה ווידער גענאנגען פון מויל צו מויל, פון
 לאנד צו לאנד, איבער דער גאנצער וועלט.

וועט איר דאך פרעגן: ס'וויסט, האט זיך אינעם
 ערשטן לאנד נישט געפונען קיין איין מענטש, וואס
 זאל געדענקען, און דאס איז די אייגענע מעשה, וואס
 ער האט געהערט צווייט מיט זיבן יאר און זיבן חד-
 שים און זיבן טאל זיבן טעג?

איז די מעשה פון דעם און מעשה:
 ווען די מעשה איז איבערגעגאנגען פון איין מענטש

צום אנדערן, האט איטלעכער עפעס פון דער מעשה פארגעסן, און ביז די מעשה האט זיך אומגעקערט אין ערשטן לאנד, איז זי שוין געווען נאך אן אנדערע מעשה.

וויילט איר דאך וויסן, וואס פאר א מעשה דאס איז געווען? איז די מעשה פון דעם אזא מעשה:

ערגעץ אין א לאנד איז געווען א רייזנדער, וואס האט, אקודאט זיי איר, אויך געוואלט וויסן, וואס די מעשה איז געווען. איז ער געפארן פון לאנד צו לאנד אויסגעפינען. אין דעם ערשטן לאנד האט מען אים געזאגט, אז די מעשה איז וועגן א מאמען מיט זיבן זין. אבער אז ער איז געקומען אין א צווייטן לאנד אין דער צווייטן די מעשה, האט מען אים אויסגעלאכט און געזאגט, אז די מעשה וועגן דער מאמען מיט די זיבן זין איז נישט-געשטויגן, נישט-געפלוזגן. די אמתע מעשה איז נאך וועגן א קאץ מיט זיבן קעצעלעך.

אבער אז דער רייזנדער איז געקומען אין א דרי-טן לאנד, האט מען אים ווידער אויסגעלאכט און געזאגט:

— גיי שוין, גיי! וועמען ווילסטו נאך? די מעשה איז נישט וועגן א קאץ מיט זיבן קעצעלעך, נאך וועגן א טיך מיט זיבן בריקן.

פארט שוין דער רייזנדער ווייטער און דער צווייטן די מעשה וועגן דעם טיך מיט זיבן בריקן. ערשט מען לאכט ווידער פון אים.

— וואס לאכט איר? — פירענט ער פארזאגן-דעם.

— ווי אזוי זאלן מיר נישט לאכן, — ענטפערן די מענטשן, — אז דו האסט איבערגעקערט די מעשה מיטן קאץ אראפ און מיט די פיס ארויף? די אמתע מעשה איז נישט וועגן א טיך מיט זיבן בריקן, נאך וועגן א בריק איבער זיבן טייכן.

געזען, אז דאס איז א מעשה אן א סוף, טראכט

דער רייזנדר, ער וועט אינאנצן אויפהערן דער-
צײלן די מעשה. אבער דאס האט אים נישט געהאלפן.
איז ער ביז געווארן און א מאך געמאן:

— מפי זאל עם ווערן! — ווי ווערט מען פסוד פון
דער מעשה?

פאלט אים אײן. ער וועט אוועקפארן אויף אן
אינדזל, וואו קיינער איז נישטא, און אזוי ארום פסוד
ווערן פון דער מעשה. האט ער אזוי געמאן. ערשט
ער קומט אויפן אינדזל, מדעפט ער דאס א גרויסע
מאסע מענטשן.

— וואס טוט איר דא? — פרעגט ער זיי.

— מיר טוען, וואס מיר טוען, — ענטפערן זיי. —
אבער גוט איז אונז.

און איידער דער רייזנדר האט זיך ארוםגעקוקט,
איז ער שוין געווען איינגעשלאסן אין א דאך, און
אימלעכער האט דערצײלט א מעשה. ער הערט זיך
צו, ערשט דאס איז די גאנצע מעשה.

— וואס טוט מען, — קלערט דער רייזנדר, —
ווי אזוי ראטעוועט מען זיך?

ער האט זיך א לאז געמאן מיט אלע כוחות און
געוואלט ארויס פון דאך, אבער די אינדזל-מענטשן
האבן זיך געהאלטן שטייף ביי די הענט און אים נישט
געוואלט ארויסלאזן. איז אים שלעכט געווארן, און
ער איז אנדערגעפאלן און געהלשט. ווען ער האט
זיך אויפגעכאפט, איז ער אוועקגעלאפן צום ברעג
אינדזל, געכאפט די ערשטע שיף און געדאקט גאט,
וואס ער איז ענדלעך פסוד געווארן פון דעם שרעק-
לעכן אינדזל.

וילט איר דאך אהרא וויסן, וואס ווייטער איז
געווען? איז די מעשה פון דעם גאט מעשה:

און דער רייזנדר איז צוהייקעקומען צו זיך אין
לאנד אריין, האט ער אלעמען געזאגט, אז מיט אים
האט געסראפן אן אויבליק: ער איז פריב געווארן.

האבן זיינע לאנדסלייט שטארק באדויערט און
געזאגט:

— א שאד, ער וועט געבעד נישט קענען הערן
די נייע מעשה.

דער רייזנדער האט דאס געהערט און אין הארצן
איז ער געווען שטארק צופרידן מיט זיין קלוגן אייג-
פאל.

איצט ווילט איר דאך אהראי וויסן, וואס דער סוף
מיט דער מעשה איז געווען? איז די מעשה פון דעם
ערשט א נייע מעשה אבער אזוי ווי איר האב מורא,
אז איר וועט זיך איר-מאכן סוב, וועל איר בעסער
אויפהערן.

א י נ ה א ל ם

3	— — — — —	אן אויסטראליש בערקלעך	ס. בארענשטיין	לעב
9	— — — — —	א שווערבוךע טאכט	א. ביליס	לעב
14	— — — — —	צוואנציק קרישטאלענע האזעס	י. גראזאוסקי	לעב
17	— — — — —	אז מע גראכט אויף יענעם א גרוב (א יאפאניש מעטהלעך)	י. מ. גדלמאן	לעב
21	— — — — —	פינה בלינדע און דריי פויבע (אן אינדיש מעטהלעך)	ח. נ. ביאליק	לעב
26	— — — — —	דער ביל (א יאפאניש מעטהלעך)	ל. אמנאן	לעב
31	— — — — —	א מעשה מיט א פראנער (אן אראביש מעטהלעך)	ח. סטאזוסקי	לעב
38	— — — — —	בערעכמוקיים (א כתיבויש מעטהלעך)	א. בן-אור	לעב
44	— — — — —	א מעשה וועגן א מעשה	י. האראוויץ	לעב

GUAYENA MODERNA - Manuel Ponce - Dr. Garcíaiego No. 28. - Mexico T. O. M.

